

Økonomiministeriet

Indkomstudvikling og -forskelle i 2023

Fordeling og incitamentter · December 2025

Indkomstudvikling og -forskelle i 2023
December 2025

I tabeller kan afrunding medføre,
at tallene ikke summer til totalen

Denne publikation er udarbejdet af
Økonomiministeriet
Ved Stranden 8
1061 København K

ISBN: 978-87-7862-410-9

Publikationen kan hentes på
Økonomiministeriets hjemmeside
oem.dk

Indkomstudvikling og -forskelle i 2023

Udviklingen i de *reale* disponible indkomster – og dermed familiernes købekraft – har over de seneste fem år været kraftigt påvirket af udsving i forbrugerpris inflationen. De kraftige prisstigninger i 2022 medførte en markant udhuling af købekraften, som kun gradvist er forbedret siden, og for nogle indkomstgrupper endnu ikke er helt genoprettet. Inflationen aftog mærkbart i løbet af 2023, og for året som helhed steg de gennemsnitlige reale disponible indkomster samlet set med ca. 1 pct.

Købekraften er forbedret yderligere i årene efter 2023. Det afspejler ikke mindst de relativt høje lønstigninger i forbindelse med overenskomstaftalerne (OK23) på det private område. Samtidig har inflationen stabiliseret sig på et lavere niveau i 2024 og 2025. I den offentlige sektor har der også været betydelige lønstigninger i 2024, og det ventes også at være tilfældet i 2025, jf. *Økonomisk Redegørelse*, december 2025. Samtidig slår lønstigninger på det private område i 2023 og 2024 gradvist igennem på overførselsindkomsterne i 2025 og 2026 via satsreguleringen, hvilket styrker købekraften særligt i den nedre halvdel af indkomstfordelingen.

Denne analyse sætter fokus på udviklingen i de disponible indkomster og indkomstforskellene frem til 2023, der er senest tilgængelige år, hvor det er muligt at opgøre de disponible indkomster på individniveau med Økonomiministeriets definition. Analysen udgives i forlængelse af, at Økonomiministeriet har færdiggjort lovmodellens datagrundlag for 2023.

Hovedbudskaberne i analysen er:

- De nominelle disponible indkomster steg med 4,3 pct. i 2023. Med forbrugerprisstigninger på 3,3 pct. svarer det til en realvækst på omkring 1 pct. Det største bidrag til indkomstudviklingen kommer fra en stigning i aktie- og kapitalindkomsterne, hvor der er positive bidrag i både bunden og toppen af indkomstfordelingen.
- Den gennemsnitlige nominelle lønindkomst steg med 4,0 pct. i 2023 efter en vækst på 5,6 pct. året før. Seniorers (65-69-årige) lønindkomst steg med over 12 pct. i 2023, og set over det seneste årti er lønindkomsten blandt seniorer steget hurtigere end lønindkomsten i resten af befolkningen. Det skal ses i sammenhæng med en stigning i andelen af seniorer i beskæftigelse.
- I Danmark er indkomstforskellene i befolkningen relativt små, men forskellene har været stigende de seneste to årtier. Indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten steg med 0,62 pct.-point fra 29,03 pct. i 2022 til 29,65 pct. i 2023. Stigningen kan til en vis grad tilskrives aktieindkomst, som især kan henføres til personer i den øverste 1 pct. af indkomstfordelingen.
- Andelen af befolkningen med relativ lav indkomst (lavindkomstgruppen) faldt i 2023 for femte år i træk. Fra 2018 til 2023 er andelen reduceret med 0,8 pct.-point fra 8,2 pct. til 7,4 pct. af befolkningen. Den samme tendens ses for andelen af børn i lavindkomstgruppen. Faldet hænger blandt andet sammen med den stigende beskæftigelse i perioden.

Stigende disponible indkomster, men fortsat svækket købekraft i 2023¹

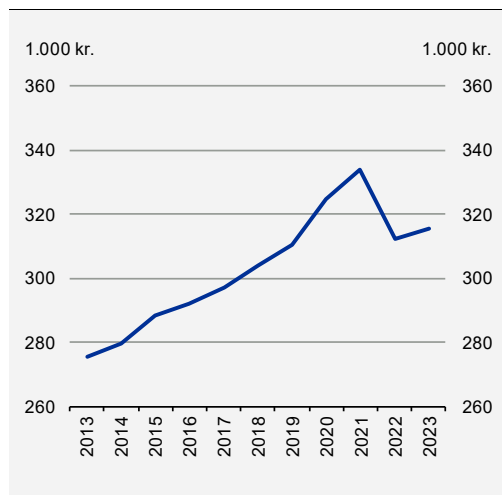
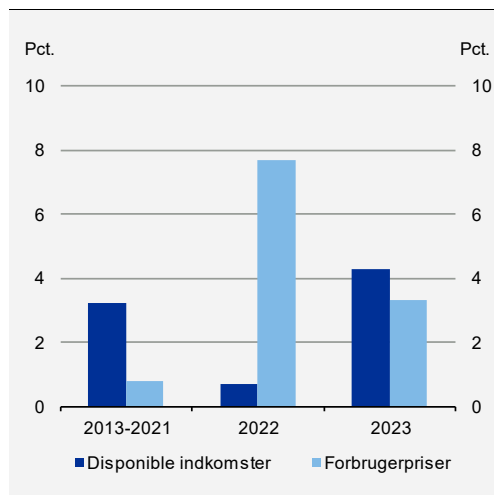
Udviklingen i husholdningernes købekraft – her målt som udviklingen i de gennemsnitlige reale disponible indkomster – afhænger dels af udviklingen i indkomsterne efter skat, dels af udviklingen i forbrugerpriserne. Hvis inflationen (prisudviklingen) er høj, bliver indkomsten i praksis mindre værd, fordi der kan købes mindre for den.

Inflationen udgjorde 7,7 pct. i 2022 og bidrog således til en markant udhuling af købekraften. Inflationen var allerede på vej op på tværs af lande i efteråret 2021, blandt andet som følge af stor efterspørgsel efter genåbning af økonomierne og forsyningsvanskeligheder på bagkant af coronapandemien. Ruslands invasion af Ukraine i 2022 medvirkede til kraftigt stigende energi- og fødevarerpriser, hvilket førte til yderligere stigning i inflationen og højere renter og dermed et reelt fald i danskernes disponible indkomster i 2022, *jf. figur 1*.

De højere renter bidrog til at dæmpe efterspørgslen i økonomien og dermed til, at inflationen faldt igennem 2023 fra 7,7 pct. i januar måned til 0,7 pct. i december. For året som helhed udgjorde inflationen 3,3 pct. Trods pæn fremgang i de gennemsnitlige nominelle disponible indkomster på 4,3 pct., voksede de reale disponible indkomster dermed blot 1 pct. i 2023, *jf. figur 2*. Købekraften var dermed fortsat væsentligt lavere i 2023 end i 2021.

Fremgangen i købekraften i 2023 var mindre end den årlige gennemsnitlige stigning i købekraften fra 2013 til 2021, hvilket hovedsageligt skyldes, at inflationen i 2023 på 3,3 pct. oversteg de forholdsvis lave gennemsnitlige årlige prisstigninger på 0,8 pct. i perioden 2013-2021.

¹ Lovmodellens datagrundlag er baseret på oplysninger fra Danmark Statistik (DST) og øvrige kilder. Lovmodellens og DST's definitioner af den disponible indkomst adskiller sig på en række punkter, herunder vedrørende: imputeret afkast af egen bolig, pensionsindbetalinger til private ordninger, uudnyttede tab på aktier, opsparat virksomhedsoverskud, familieækvivalering og tidspunkt for udtrækning fra slutligningssystemet. DST har december 2025 offentliggjort deres opgørelse af disponible indkomster for 2024.

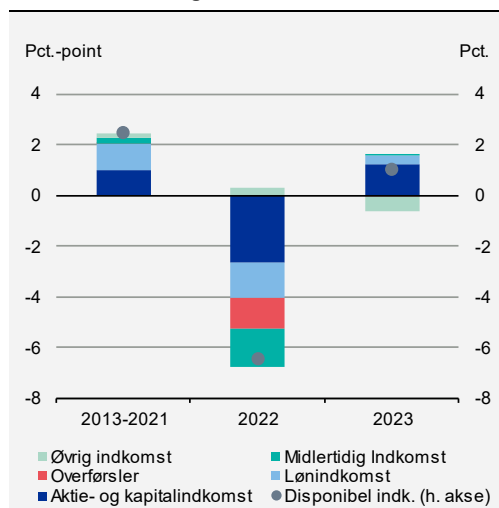
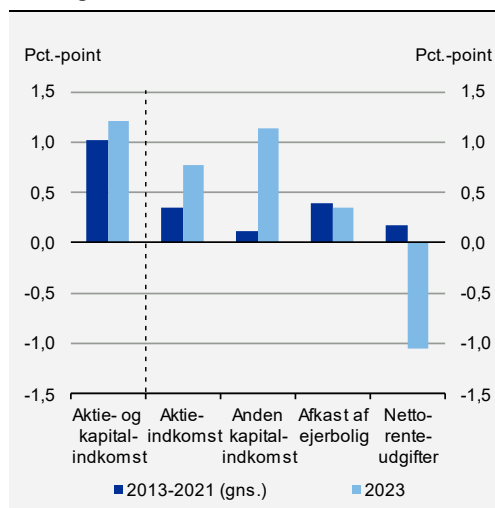
Figur 1 Gennemsnitlig real disponibel indkomst, 2013-2023**Figur 2** Udviklingen i gennemsnitlig nominal disponibel indkomst og forbrugerpriser, 2013-2023

Anm.: Familieækvivalerede disponible indkomster.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag og Danmarks Statistik.

Det er især aktie- og kapitalindkomsterne, der trækker op i stigningen i de reale disponible indkomster i 2023 med et bidrag på ca. 1,2 pct.-point, *jf. figur 3*. Lønindkomsterne bidrager i mindre omfang med 0,4 pct.-point. Modsat trækker lavere virksomhedsindkomst² og højere indbetalinger til pensionsordninger (begge indgår i kategorien *øvrige indkomst*) ned i indkomstudviklingen med 0,6 pct.

² Virksomhedsindkomst omfatter ordinær virksomhedsindkomst, hævet opsparet overskud, nettoerter i virksomhed mv.

Figur 3 Bidrag til udviklingen i reale disponible indkomster opdelt på indkomstkomponenter, 2013-2021, 2022 og 2023**Figur 4 Bidrag fra aktie- og kapitalindkomst til udvikling i reale disponible indkomster, 2013-2021 og 2023**

Anm.: Udvikling i gennemsnitlige reale familieækvivalerede disponible indkomster. Indkomster fratrasket skat. Figur 3: Øvrig indkomst dækker her over virksomhedsindkomst, pensionsindbetalinger mv. samt anden privat indkomst. Midlertidig indkomst omfatter udbetaling af indefrosne feriemidler, midlertidigt børnetilskud samt skattefri engangsudbetalinger (inflationshjælp) til visse SU-modtagere og pensionister, der modtager ældrecheck. Figur 4: Anden kapitalindkomst dækker bl.a. over kursgevinster og -tab på aktier/beviser i obligationsbaserede investeringsselskaber. Se desuden bilag 1 for nærmere beskrivelse af de enkelte indkomstkomponenter.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Det positive bidrag fra aktie- og kapitalindkomster til udviklingen i de reale gennemsnitlige disponible indkomster i 2023 dækker over modsatrettede bevægelser. Efter flere år med lav inflation og lave renter, som understøttede udviklingen på aktie- og boligmarkedet, var 2022 præget af markante udsving på de finansielle markeder. Den høje inflation fik centralbanker verden over til at hæve renterne, hvilket udløste fald på aktie-, obligations- og boligmarkederne.

Mens renterne i 2023 stabiliseredes på et højere niveau end i årene op til, genvandt aktiemarkedet pusten. Det førte til en stigning i både realiserede aktiekursgevinster og aktieudbytter. Samlet bidrager *aktieindkomsten* med 0,8 pct.-point til væksten i disponibel indkomst i 2023, jf. figur 4. *Anden kapitalindkomst* bidrager samtidig med 1,1 pct.-point, hvilket særligt skyldes kursstigninger på aktier/beviser i obligationsbaserede investeringsselskaber³. På den anden side betød det forholdsvise høje renteniveau i 2023, at *netto-renteudgifterne*⁴ steg markant, hvilket trækker den disponible indkomst ned med lidt over 1 pct.-point.

³ Kursudsving på aktie- og obligationsmarkederne kan påvirke den disponible indkomst, fordi visse investeringer er omfattet af lagerbeskatningsprincippet. Lagerbeskatning indebærer, at man årligt beskattes af kursgevinster og -tab, uanset om investeringen er realiseret. Det gælder eksempelvis for kursgevinster og -tab på aktier/beviser i obligationsbaserede investeringsselskaber (beskattes som kapitalindkomst). Som følge heraf medregnes årets kursgevinster og -tab af lagerbeskattede investeringer som indkomst i opgørelsen af den disponible indkomst, selvom gevinsterne eller tabene ikke nødvendigvis er realiseret.

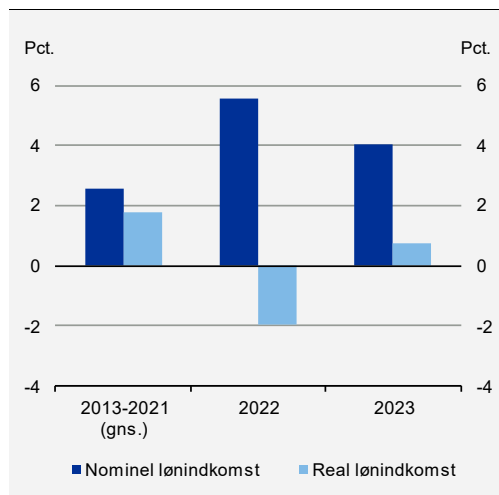
⁴ Netto-renteudgifter er her opgjort som summen af renteindtægter og -udgifter i skattemæssig forstand. Opgørelsen kan derved adskille sig fra andre opgørelser af renteindtægter og -udgifter, fx i nationalregnskabet.

Stærk udvikling i nominal lønindkomst i 2022 og 2023

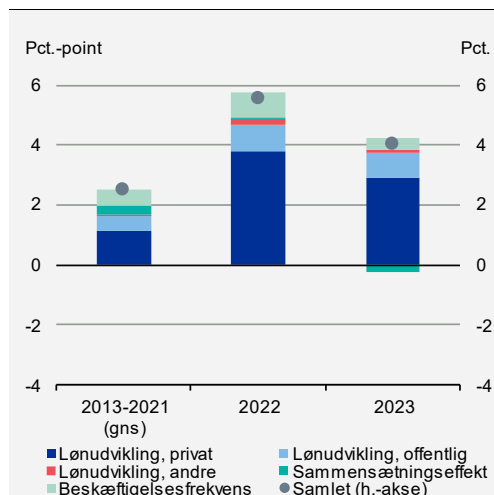
I de seneste ti år frem til og med 2023 har lønindkomsten været den indkomstkompone, der i størst omfang har bidraget til stigningen i den gennemsnitlige *reale* disponible indkomst. Det skyldes, at de nominelle lønindkomster udgør hovedparten af de disponible indkomster, og at de er steget væsentligt mere end forbrugerpriserne.

I 2022 og 2023 steg den gennemsnitlige nominelle lønindkomst med hhv. 5,6 pct. og 4,0 pct., hvilket er forholdsvis højt sammenlignet med den gennemsnitlige årlige stigning fra 2013 til 2021, *jf. figur 5*. I begge år er bidraget til væksten i den gennemsnitlige reale disponible indkomst imidlertid lavere end i de foregående år – og i 2022 endda negativt. Det skyldes de høje forbrugerprisstigninger.

Figur 5 Udviklingen i gennemsnitlig personlig lønindkomst, 2013-2023

Figur 6 Dekomponering af udviklingen i gennemsnitlig personlig lønindkomst, 2013-2023

Anm.: Gennemsnitlig nominal personlig lønindkomst (før skat) opgjort for alle voksne i befolkningen. Der ses i lønindkomsten bort fra udbetalinger af indefrosne feriepenge. Figur 6: Bidrag fra *lønudvikling* afspejler udviklingen i gennemsnitslønnen hvis hhv. andelen med lønindkomst og andelen med lønindkomst indenfor grupperne (privat, offentlig, andre) fastholdes i startårets niveau. Privat/offentlig/andre angiver lønmodtagersektor pr. november i året. *Andre* dækker blandt andet over selvstændige med lønindkomst eller beskæftigede med lønindkomst, hvor der mangler oplysninger om sektor. Bidrag fra *sammensætningseffekt* afspejler, hvor meget gennemsnitslønnen påvirkes af, at beskæftigelsen forskydes mellem lønmodtagergrupper, givet slutårets lønniveauer. Bidrag fra *øget beskæftigelse* afspejler, hvor meget den samlede gennemsnitsløn løftes af, at andelen med løn stiger.

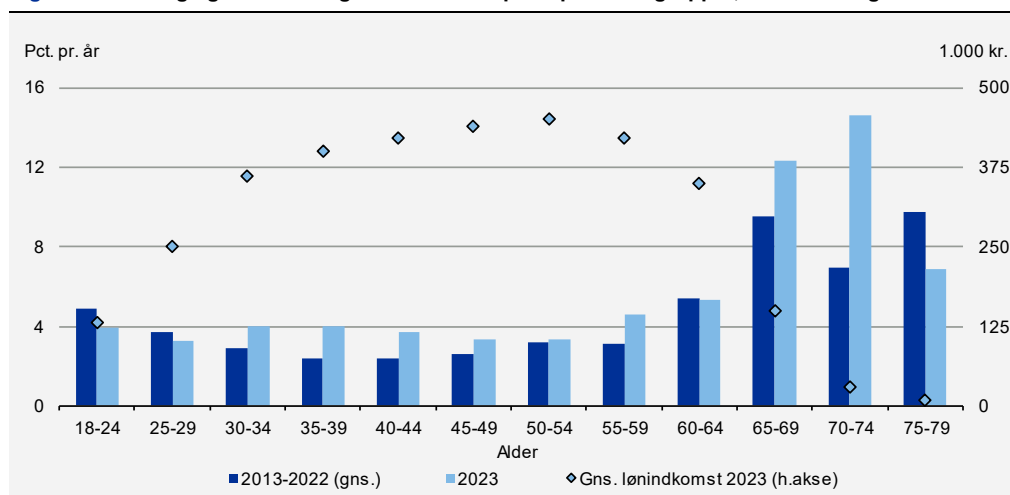
Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Udviklingen i den gennemsnitlige lønindkomst afspejler både ændringer i timelønninger og i antal arbejdstimer for dem, der allerede er i beskæftigede. Udviklingen kan dog også påvirkes af, om andelen af befolkningen i beskæftigelse (beskæftigelsesfrekvensen) ændrer sig, og af forskydninger i sammensætningen af de beskæftigede – for eksempel mellem alders- eller uddannelsesgrupper.

Det er især allerede beskæftigede – og særligt lønmodtagere i den private sektor – der driver stigningen i den gennemsnitlige nominelle lønindkomst i 2022 og 2023. Privatansatte står for omkring tre fjerdedele af den samlede stigning i lønindkomsten i 2023, *jf. figur 6*. Det er en del højere end i perioden for 2013 til 2021, hvor privatansatte i gennemsnit bidrog med lige under halvdelen af den samlede udvikling i lønindkomsterne.

En højere beskæftigelsesfrekvens – især blandt seniorer (65+-årige) – har også bidraget til løfte den gennemsnitlige lønindkomst en smule i 2023. Det skal ses i lyset af den gradvise forhøjelse af folkepensionsalderen fra 65 til 67 år og af stærkere økonomiske incitamenter til at blive længere på arbejdsmarkedet. Blandt andet er modregningen i folkepensionen af både egen og ægtefælles arbejdsindkomst blevet lempet. Disse ændringer har medvirket til at fastholde flere seniorer i beskæftigelse⁵. Særligt er den gennemsnitlige lønindkomst for de 65-74-årige steget mere end for resten af befolkningen, *jf. figur 7*, og seniorerne har dermed bidraget til at styrke udviklingen i den gennemsnitlige lønindkomst mere i 2023 end i de foregående ti år.

Figur 7 Udvikling i gennemsnitlig lønindkomst opdelt på aldersgrupper, 2013-2022 og 2023

Anm.: Gennemsnitlig nominal personlig lønindkomst (før skat) opgjort for voksne i befolkningen.
Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag og Danmarks statistik.

Til trods for at den gennemsnitlige lønindkomst blandt seniorer er steget relativt meget siden 2013, så er den fortsat lav sammenlignet med den gennemsnitlige lønindkomst for de 25-64-årige. Den lave gennemsnitlige lønindkomst blandt seniorer skyldes hovedsageligt, at beskæftigelsesfrekvensen blandt 65+-årige er relativt lav som følge af, at mange har trukket sig helt eller delvist tilbage fra arbejdsmarkedet.

Stigende kapitalindkomster øger indkomstforskellene

De forholdsvis beskedne stigninger i de gennemsnitlige reale disponible indkomster i 2023 dækker over fremgang i både den nederste og øverste del af indkomstfordelingen, mens realværdien af indkomsterne i midten enten er uændrede eller faldet en smule.

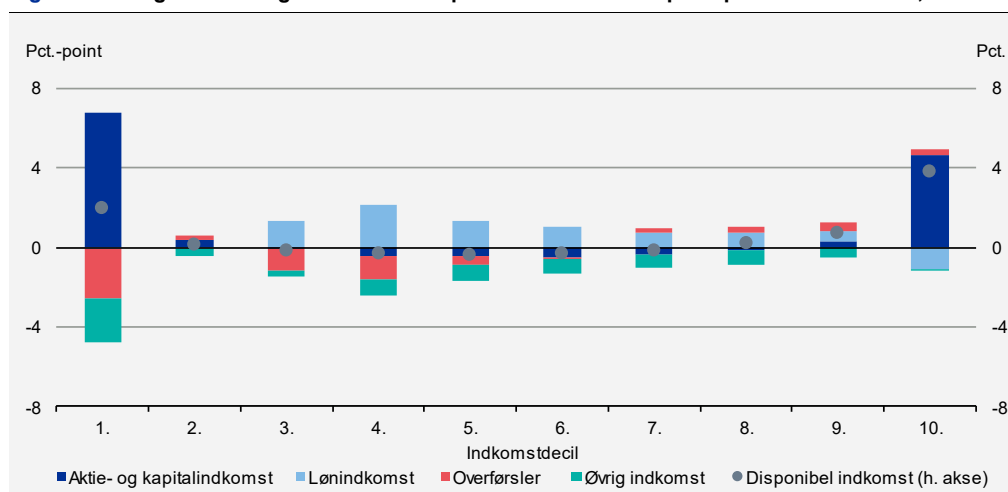
Det er især aktie- og kapitalindkomsterne, der bidrager til relativt høje indkomststigninger i toppen og bunden af indkomstfordelingen i 2023, *jf. figur 8*. Modsat bidrager aktie- og kapitalindkomsten til et fald i de disponible indkomster i den øvrige del af indkomstfordelingen som følge af høje nettorenteudgifter.

⁵ Se Økonomisk Redegørelse, december 2025 (oem.dk) samt Status på arbejdsmarkedet juni 2025, Beskæftigelsesministeriet.

Udviklingen i lønindkomst trækker op i indkomsterne i den brede midte af indkomstfordelingen, men ned i toppen af fordelingen i 2023. Størst er bidraget for indkomstgruppen lige under midten af fordelingen.

Det negative bidrag fra overførselsindkomster i den nedre del af indkomstfordelingen skal ses i lyset af, at inflationen i 2023 er 3,3 pct., mens reguleringen af blandt andet dagpenge og kontanthjælp udgør 1,95 pct.⁶ Reguleringen af de satsregulerede indkomstoverførelser baseres på lønudviklingen i den private sektor to år tidligere. I takt med at de højere lønstigninger på det private område slår igennem i reguleringen, genvinder overførselsindkomsterne deres reale værdi. I 2024 og 2025 reguleres ydelserne med hhv. 3,2 pct. og 3,6 pct.⁷, mens inflationen var 1,4 pct. i 2024 og skønnes at udgøre 1,9 pct. i 2025, jf. *Økonomisk Redegørelse, december 2025*.

Figur 8 Bidrag til udviklingen i de reale disponible indkomster opdelt på indkomstdeciler, 2023

Anm.: Familieækvivalerede indkomster. Indkomster fratrukket skat. Øvrig indkomst dækker her over virksomhedsindkomst, anden privat indkomst og pensionsindbetalinger mv. Indkomstkategorierne er nærmere beskrevet i bilag 1.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Personer i 1. indkomstdecil er en sammensat gruppe, som blandt andet består af studerende, personer i ledighed samt øvrige personer uden for arbejdsstyrken. Gruppen omfatter desuden nogle personer, herunder selvstændige, der i et enkelt år har store negative aktie- og kapitalindkomster eller fremførte virksomhedsunderskud fra tidligere år, men som kan have relative store formuer.

Normalt er aktie- og kapitalindkomst ikke den væsentligste drivkraft for indkomsterne i den nedre del af indkomstfordelingen. Men markante kursfald på aktie- og obligationsmarkederne i 2022 medførte, at flere end normalt havde store negative aktie- og kapitalindkomster det år, og det relativt store positive bidrag fra aktie- og kapitalindkomsterne i 1. indkomstdecil i 2023 skyldes blandt andet, at udgangspunktet fra 2022 er meget lavt.

Det positive bidrag fra aktie- og kapitalindkomsterne til den disponible indkomst i 1. indkomstdecil afspejler således, at den gennemsnitlige aktie- og kapitalindkomst stiger fra ca. -7.200 kr. i

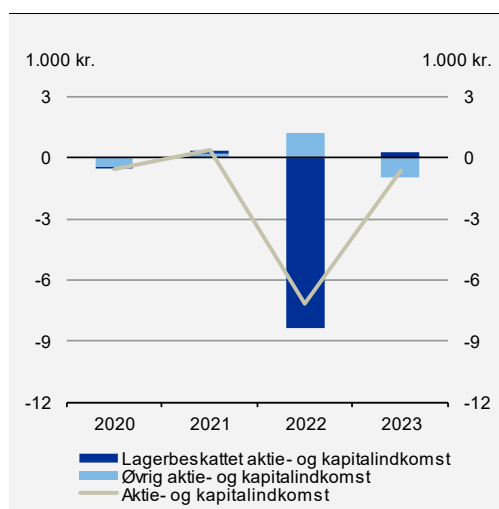
⁶ 2023 er sidste år, hvor visse overførselsydelser mindreguleres med 0,75 pct.-point, jf. 2012-skattereformen.

⁷ Folkepensionen (grundbeløb, pensionstillæg og ældrecheck) reguleres med hhv. 3,5 pct. og 3,9 pct. i 2024 og 2025.

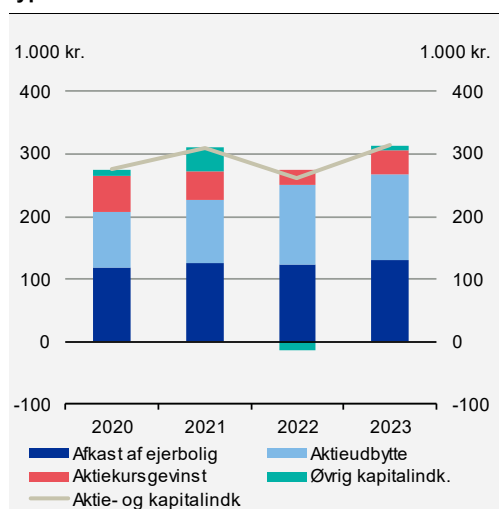
2022 til ca. -700 kr. i 2023 (begge opgjort i 2023-priser), hvoraf hovedparten kan tilskrives den del af aktie- og kapitalindkomsten, der bliver lagerbeskattet, *jf. figur 9*.

I udgangspunktet vil kursudsving på aktie- og obligationsmarkederne kun påvirke den disponible indkomst på realiseringstidspunktet, dog med undtagelse af investeringer, som er underlagt lagerbeskatning. Lagerbeskatning indebærer, at man årligt beskattes af kursgevinster og -tab, uanset om investeringen er realiseret eller ej. Hertil kommer, at årets kursgevinster og -tab på lagerbeskattede investeringer indgår i opgørelsen af den disponible indkomst selvom de ikke er realiserede.

Figur 9 Gennemsnitlig real aktie- og kapitalindkomst i 1. indkomstdecil opdelt på indkomsttype 2020-2023

Figur 10 Gennemsnitlig real aktie- og kapitalindkomst i 10. indkomstdecil opdelt på indkomsttype 2020-2023

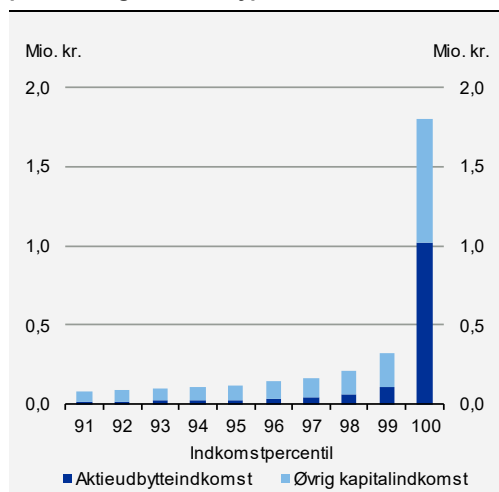
Anm.: Opgjort i 2023-priser. Figur 9: Det er først muligt at udskille lagerbeskattet aktie- og kapitalindkomst i registrene fra og med 2020. Se bilag 1 for en nærmere beskrivelse af indkomstkomponenter.
Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

I 10. indkomstdecil skal det positive bidrag fra aktie- og kapitalindkomsten ligeledes ses i sammenhæng med udviklingen på aktie- og obligationsmarkederne i 2022, der var præget af betydelige kursfald. I 2023 genvinder især aktiemarkederne det meste af kursfaldet fra året før, hvilket medfører en stigning i de realiserede aktiekursgevinster fra 26.000 kr. i 2022 til 38.000 kr. i 2023 (opgjort i 2023-priser), *jf. figur 10*.

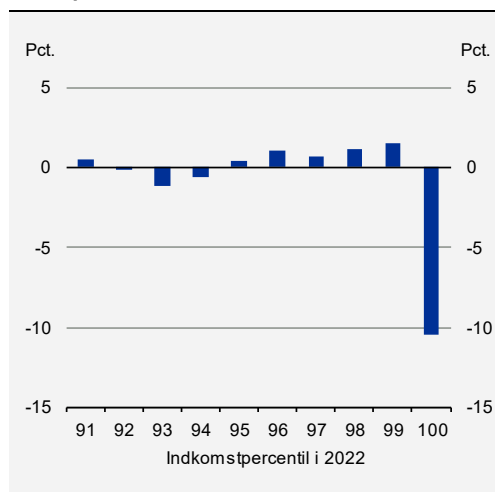
Den gennemsnitlige aktieudbytteindkomst ligger i 2022 og 2023 betydeligt højere end i de umiddelbart foregående år. Det skyldes blandt andet, at virksomheder som A.P. Møller – Mærsk A/S⁸ og Novo Nordisk udbetalte forholdsvis store udbytter i disse år. Indkomst fra aktieudbytte er i høj grad koncentreret i den øverste del af indkomstfordelingen, *jf. figur 11*.

⁸ A.P. Møller – Mærsk A/S står i 2023 for godt halvdelen af de samlede udbytter fra danske børsnoterede aktier. I 2022 og 2023 udbetalte A.P. Møller – Mærsk A/S relativt høje udbytter som følge af store overskud drevet af høje fragtrater og betydelig efterspørgsel på containertransport under og i kølvandet på coronapandemien. I 2022 udgjorde udbyttet 2.500 kr. pr. aktie, mens det i 2023 steg til 4.300 kr. pr. aktie. I årene forud lå udbytterne typisk mellem 150 og 330 kr. pr. aktie. Se *Store udbyttebetalinger i årets fire første måneder*, nationalbanken.dk samt investor.maersk.dk.

Figur 11 Gennemsnitlig aktie- og kapitalindkomst i 10. indkomstdecil opdelt på indkomstpercentil og indkomsttype, 2023

Figur 12 Realvækst i disponibel indkomst i 10. indkomstdecil opdelt på fastholdt 2022-indkomstpercentil, 2023

Anm.: Personer i 91. til 100. indkomstpercentil dækker over de 10 pct. af befolkningen med de højeste familieækvivalerede disponible indkomster i året.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Det er vigtigt at bemærke, at indkomsten fra aktieudbytte i sig selv bidrager til, at modtagerne placerer sig i toppen af indkomstfordelingen. Personer allerøverst i indkomstfordelingen ligger ofte der, fordi de har meget høje indkomster i netop det år.

Omkring 40 pct. af de personer, der befandt sig i den øverste 1 pct. af indkomstfordelingen i 2022, ligger i et lavere indkomstpercentil i 2023. Det er altså ikke den samme persongruppe, der år for år udgør den øverste 1 pct. af indkomstfordelingen. Ser man eksempelvis på de personer, der var i top 1 pct. i 2022, så faldt den disponible indkomst i gennemsnit godt 10 pct. i 2023, jf. figur 12.

Større indkomstforskelle, men færre i lavindkomstgruppen

Den relativt store stigning i den gennemsnitlige disponible indkomst i toppen af indkomstfordelingen afspejler sig blandt andet i en stigning i indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten⁹ på 0,62 pct.-point i 2023.

Det er muligt at dekomponere udviklingen i Gini-koefficienten i bidrag fra forskellige indkomstkomponenter. Et indkomstelement kan bidrage til at øge eller sænke Gini-koefficienten ved at udgøre en ændret andel af den samlede disponible indkomst (størrelses effekt) eller ved at være mere eller mindre lige fordelt (fordelingseffekt).

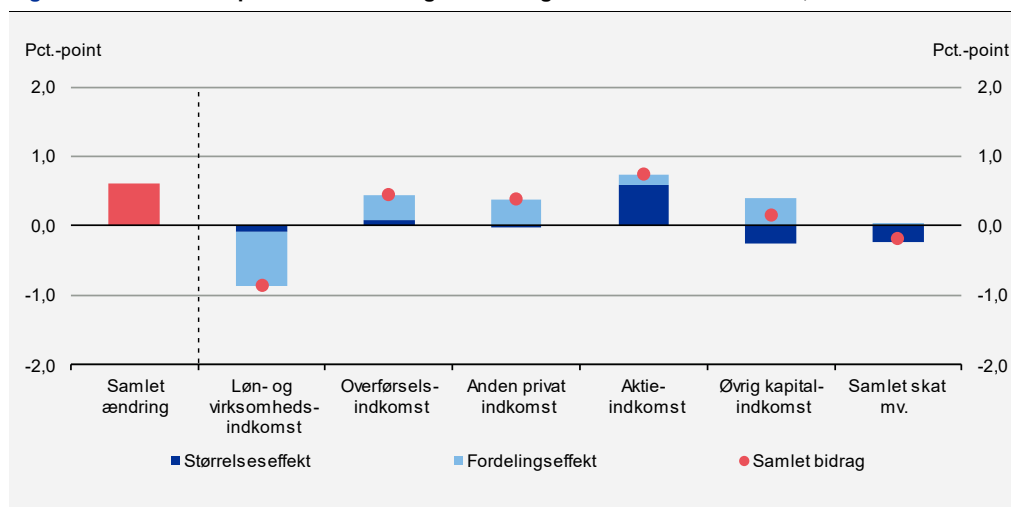
Stigningen i indkomstforskellene i 2023 kan til en vis grad tilskrives aktieindkomst samt skattepligtige udlodninger fra fonde (indgår i *anden privat indkomst*), der er mere koncentreret i toppen af indkomstfordelingen, og som udgør en større andel af den disponible indkomst i 2023 end i 2022, jf. figur 13.

⁹ Se boks 2.1 i Ulighedsredegørelsen 2020, Finansministeriet (December 2020) for uddybning af forskellige fordelingsmål.

Også udviklingen i overførselsindkomster har bidraget til at øge indkomstforskellene i 2023. Det skyldes især, at folkepensionsydelse fylder mere i den øvre del af indkomstfordelingen i 2023 end i 2022. Det hænger blandt andet sammen med, at folkepensionister fra 2023 ikke længere modregnes i folkepensionen af egen og ægtefælles arbejdsindkomst. Dermed kan folkepensionister med en relativ høj arbejdsindtægt modtage det fulde grundbeløb og pensionstillæg.

Omvendt bidrager en mere lige fordeling af løn- og virksomhedsindkomsterne på tværs af indkomstfordelingen til et fald i indkomstforskellene på 0,8 pct.-point i 2023.

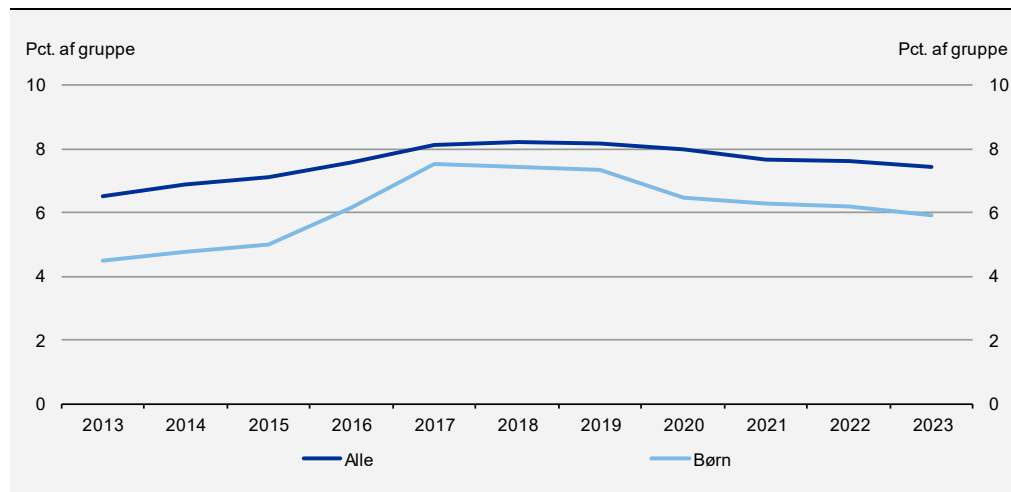
Figur 13 Indkomstkompontenternes bidrag til ændringen i indkomstforskellene, 2023

Anm.: Bidrag til ændring i indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten. Øvrig kapitalindkomst dækker her over nettorenteudgifter, imputeret afkast af egen bolig samt anden kapitalindkomst. Se desuden bilag 1 for en uddybende beskrivelse af indkomstkompontentene. Se bilag 2 for udviklingen i indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten for perioden 1994-2023.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

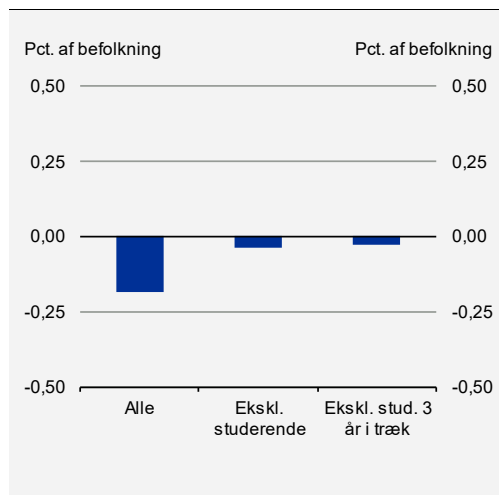
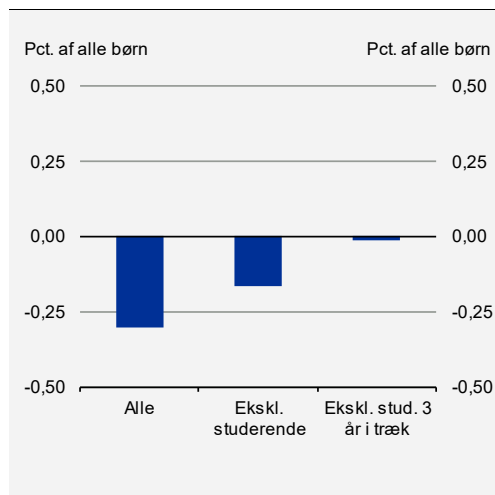
Siden 2019 har andelen af befolkningen med relativ lav disponibel indkomst (lavindkomstgruppen) været faldende, og for børn falder andelen fra 2018, *jf. figur 14*. Faldet skal blandt andet ses i lyset af stigende beskæftigelse i perioden. Set over en 10-årig periode er andelen af befolkningen i lavindkomstgruppen dog steget med 0,85 pct.-point siden 2013, hvilket blandt andet afspejler indførelsen af lavere kontanthjælpsydelse til indvandrere (integrationsydelse) og kontanthjælpsloftet i 2015.

Figur 14 Andel af befolkningen i lavindkomstgruppen, 2013-2023

Anm.: Lavindkomstgruppen omfatter personer med en familieækvivaleret disponibel indkomst under 50 pct. af medianindkomsten i befolkningen. Se bilag 3 for udviklingen i antal personer i lavindkomstgrupperne for perioden 1994-2023.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Andelen af personer i lavindkomstgruppen er faldet fra 7,6 pct. i 2022 til 7,4 pct. i 2023, *jf. figur 15*. Det hænger sammen med, at studerende, som typisk har relativt lav indkomst i studietiden, udgør en mindre andel af befolkningen. Ser man bort fra studerende, er andelen af befolkningen i lavindkomstgruppen således omtrent uændret fra 2022 til 2023.

Figur 15 Udviklingen i andelen af befolkningen i lavindkomstgruppen, 2023**Figur 16** Udviklingen i andelen af børn i lavindkomstgruppen, 2023

Anm.: Lavindkomstgruppen omfatter personer med en familieækvivaleret disponibel indkomst under 50 pct. af medianindkomsten i befolkningen. I *eksklusive studerende* ses der bort fra studerende over 18 år og personer, der deler familie med studerende. Børn omfatter alle i befolkningen under 18 år. Se bilag 3 for udviklingen i lavindkomstgrupperne for perioden 1994-2023. Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Andelen af børn i lavindkomstgruppen samlet set er i 2023 faldet en smule mere end andelen af hele befolkningen i lavindkomstgruppen, *jf. figur 16*.

Udviklingen i andelen af befolkningen, herunder andelen af børn, i lavindkomstgruppen skal blandt andet ses i lyset af, at der i 2023 er blevet udbetalt inflationshjælp til udsatte børnefamilier, mens det midlertidige børnetilskud blev afskaffet i 2022 (dog med sidste udbetaling i februar 2023). Hvor det midlertidige børnetilskud tilfaldt børnefamilier, der var berørt af kontanthjælpsloftet eller på selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse (SHO-ydelser), blev inflationshjælpen tildelt mere bredt til børnefamilier med kontanthjælpsmodtagere eller modtagere af ressourceforløbsydelse.

Bilag 1 Sammensætning af disponibel indkomst

Tabel B1.1 Indkomstkompener i disponibel indkomst

Indkomstkompener	Beskrivelse
Lønindkomst	Omfatter honorarer, sygedagpenge og udenlandske personlige indkomster mv. Lønindkomsten er opgjort ekskl. arbejdsgiveradministrerede pensionsindbetalinger, herunder ATP. Udbetaling af indefrosne feriepenge indgår.
+ Virksomhedsindkomst	Omfatter ordinær virksomhedsindkomst, hævet opsparet overskud, nettorenter i virksomhed mv.
= Erhvervsindkomst	
+ Private pensioner	Udbetalinger fra private pensionsordninger.
+ Anden privat indkomst	Skattepligtige udlodninger fra fonde (ej almenntilgode formål), børnebidrag, udenlandsk personlig indkomst mv.
= Privat indkomst	
+ Overførselsindkomst	Omfatter bl.a. førtids- og folkepension, dagpenge, SU, kontanthjælp, boligstøtte, børne- og ungeydelse mv.
= Personlig indkomst	
- Skat af personlig indkomst	
= Personlig indkomst efter skat (1)	
+ Renteindtægter	
- Renteudgifter	
+ Aktieindkomst	Stort set alle udbytter og kursgevinster fra noterede aktier indberettes automatisk fra 2006. Gevinst ved salg af aktier registreres som indkomst i ét enkelt år, uagtet at gevinsten reelt er optjent over en længere periode.
+ Imputeret afkast af egen bolig	Til og med 2004 er afkast af egen bolig beregnet som 4 pct. af den offentlige ejendomsvurdering i året. Fra og med 2005 tages udgangspunkt i Danmarks Statistiks estimerede markedsværdier. For blandede ejendomme, fx landbrugsejendomme, indgår alene boligens skønnede andel af ejendomsværdien.
+ Anden kapitalindkomst	Omfatter afkast af andre typer af værdipapirer end aktier og obligationer, fx investeringsforeninger, skibsanpart, finansielle kontrakter, samt kapitalindkomst fra udlandet, dog ekskl. udenlandsk aktieindkomst.
= Aktie- og kapitalindkomst	
- Skat af aktie- og kapitalindkomst	
= Aktie- og kapitalindkomst efter skat (2)	
- Pensionsindbetalinger mv. (3)	
= Disponibel indkomst (1+2-3)	

En del af indkomstudviklingen i 2023 skyldes udviklingen i aktie- og kapitalindkomst, særlig på grund af bidrag fra anden kapitalindkomst, der dækker kurstab i blandt andet investeringsforeninger i 2022, jf. B1.2.

Tabel B1.2 Bidrag til realvækst i gennemsnitlig disponibel indkomst, pct. pr. år

	1994-2021	2022	2023
Lønindkomst	1,4	-4,3	0,8
Virksomhedsindkomst	0,1	0,3	-0,6
Erhvervsindkomst	1,4	-4,0	0,2
Private pensioner	0,2	-0,3	-0,1
Anden privat indkomst	0,0	0,2	0,3
Privat indkomst	1,6	-4,2	0,4
Overførsler	0,0	-1,9	0,1
Personlig indkomst	1,6	-6,1	0,4
Skat af personlig indkomst	-0,4	2,1	-0,4
Personlig indkomst efter skat (1)	1,2	-4,0	0,1
Renteindtægter	-0,1	0,0	0,5
Renteudgifter	0,3	-0,1	-2,0
Afkast af egen bolig	0,4	-0,6	0,4
Aktieindkomst	0,3	-0,3	1,1
Anden kapitalindkomst	0,1	-2,1	1,6
Aktie- og kapitalindkomst	0,9	-3,2	1,6
Skat af aktie- og kapitalindkomst	-0,2	0,5	-0,3
Aktie- og kapitalindkomst efter skat (2)	0,7	-2,7	1,2
Pensionsindbetaling mv. (3)	0,0	0,2	-0,3
Ækvivaleret disponibel indkomst (1+2+3)	1,9	-6,5	1,0

Anm.: Skat af personlig indkomst og kapitalindkomst samt pensionsindbetalinger reducerer isoleret set den disponible indkomst i det enkelte år. Hvis den personlige indkomst stiger over en periode, og skattereglerne ikke ændres, vil skat af personlig indkomst isoleret set bidrage til at reducere væksten i perioden. Afrunding medfører, at indkomstelementerne ikke nødvendigvis summer til de anførte totaler.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

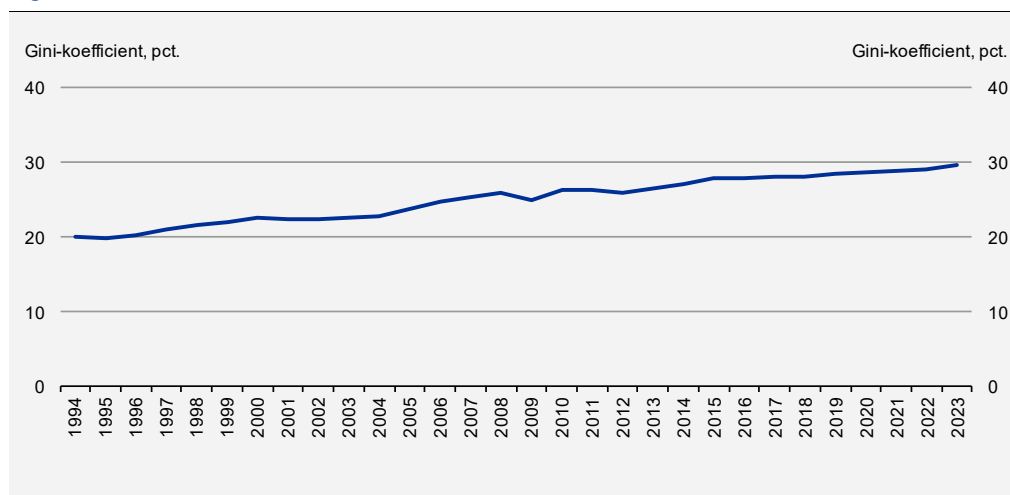
Bilag 2 Udvikling i indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten

Indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten er steget med knap 10 pct.-point siden 1994, *jf. figur B2.1*.

En del af stigningen kan henføres til udviklingen i overførselsindkomsterne. Det skal ses i lyset af, at overførslerne typisk modtages af personer nederst i indkomstfordelingen, og at overførsler i gennemsnit udgjorde en mindre del af den disponible indkomst i 2023 end i 1994. Derudover har aktieindkomsten og imputeret afkast af egen bolig bidraget til at øge indkomstforskellene.

En del af stigningen i indkomstforskellene kan tilskrives demografiske forhold. Det hænger blandt andet sammen med, at der siden 1994 er blevet flere studerende, som typisk har en lav indkomst under studiet, og flere højtuddannede, som typisk har en relativt høj indkomst, *jf. Ulighedsredegørelsen 2021, Finansministeriet*.

Figur B2.1 Indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten, 1994-2023

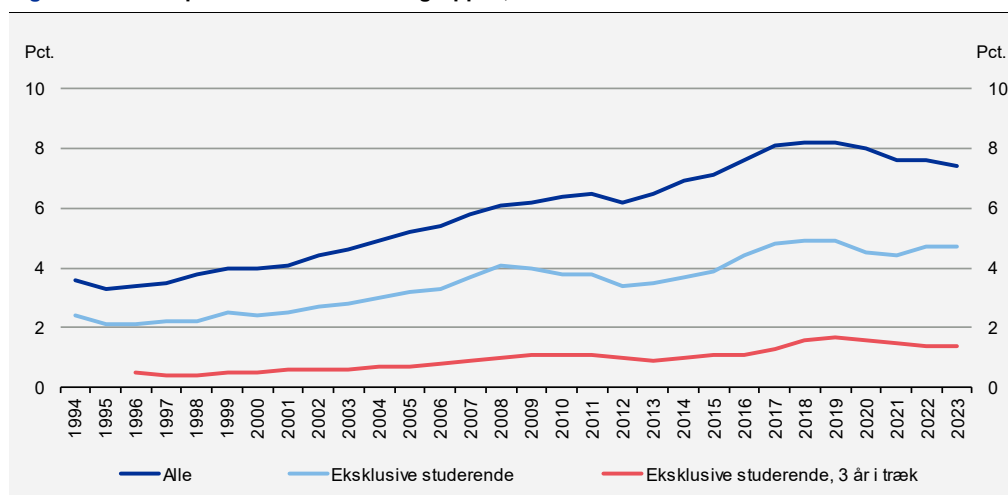

Anm.: Opgørelsen er baseret på personernes familieækvivalerede indkomster disponible indkomster.
Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Bilag 3 Udvikling i lavindkomstgruppen

Andelen af befolkningen, som er i lavindkomstgruppen, er omtrent fordoblet siden 1994, *jf. figur B3.1.*

Figur B3.1 Andel personer i lavindkomstgruppen, 1994-2023

Anm.: Lavindkomstgruppen omfatter personer med en familieækvivaleret disponibel indkomst under 50 pct. af medianindkomsten i befolkningen. I *eksklusive studerende* ses bort fra studerende over 18 år og personer i familie med studerende.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

En stor del af stigningen i lavindkomstgruppen skyldes, at flere i dag får en uddannelse. Studerende har typisk en relativt lav indkomst under uddannelse sammenlignet med befolkningen som helhed. Omvendt kan studerende se frem til relativt høj indkomst efter endt studie. Hvis man ser bort fra studerende, reduceres lavindkomstgruppen betragteligt, og stigningen siden 1994 er væsentlig mindre.

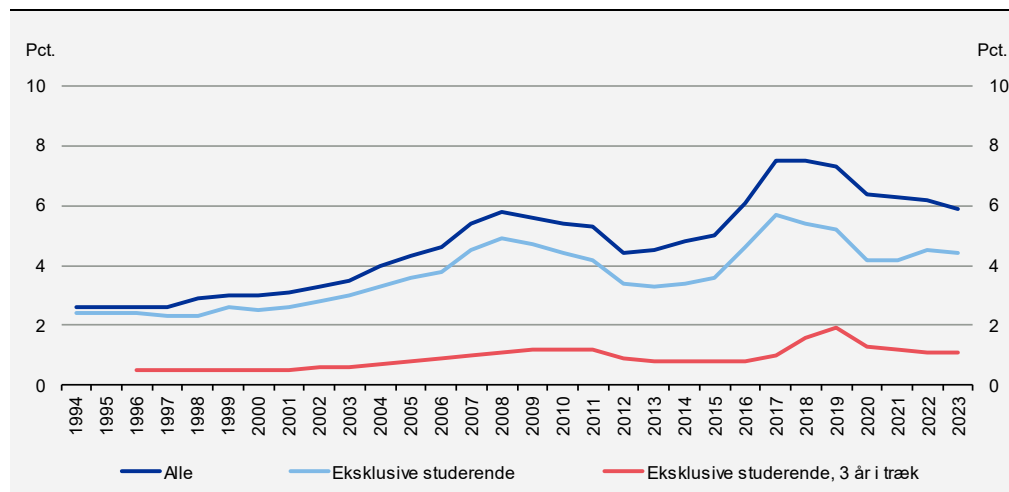
Der er generelt stor mobilitet ud af lavindkomstgruppen, og mange oplever kun relativt lav indkomst i en begrænset periode. Det gælder fx ledige, der finder et job, og selvstændige, der i en kort periode ikke har tjent penge i deres virksomhed. Der er derfor færre, der har været i lavindkomstgruppen flere år i træk.

Den generelle velstandsudvikling har medført, at medianindkomsten i Danmark er vokset støt siden 1994. Det samme gælder lavindkomstgrænsen, som udgør 50 pct. af medianindkomsten. Alle befolkningsgrupper har i et eller andet omfang fået del i den generelle velstandsudvikling. Stigningen i de disponible indkomster har imidlertid været større for nogle grupper. Indkomstfremgangen for personer i beskæftigelse og folkepensionister har eksempelvis været større end for personer, der modtager kontanthjælp.

Udviklingen i befolkningssammensætningen opdelt på herkomst har også bidraget til at øge antallet af personer i lavindkomstgruppen fra 1994 til 2023. Det hænger blandt andet sammen med, at indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande har en svagere tilknytning til arbejdsmarkedet end personer med dansk oprindelse. Samtidig modtager personer, der ikke opfylder opholdskravet i kontanthjælpssystemet, en lavere ydelse i tilfælde af ledighed, *jf. Ulighedsredegørelsen 2021.*

Andelen af børn, som er i lavindkomstgruppen, følger omtrent udviklingen i den samlede lavindkomstgruppe og er således også steget siden 1994, *jf. figur B3.2*.

Figur B3.2 Andel børn i lavindkomstgruppen, 1994-2023

Anm.: Lavindkomstgruppen omfatter personer med en familieækvivaleret disponibel indkomst under 50 pct. af medianindkomsten i befolkningen. I *eksklusive studerende* ses bort fra studerende over 18 år og personer i familie med studerende. Børn omfatter alle i befolkningen under 18 år.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Bilag 4 Centrale tal

Tabel B5.1 Indkomstforskelle, lavindkomstgruppe og indkomstudvikling

	1995	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Indkomstforskelle																	
Ginikoefficient, pct.	19,9	22,6	23,8	26,4	26,3	26,0	26,6	27,1	27,9	27,8	28,1	28,1	28,5	28,6	28,9	29,0	29,7
Median indkomst																	
2023-niveau, 1.000 kr.	192	210	236	252	248	245	248	252	256	260	264	270	274	287	292	274	273
Lavindkomstgruppe																	
<i>Antal 1.000 personer</i>																	
Alle	172	209	275	344	357	343	361	382	399	427	460	467	467	458	441	443	435
Heraf børn	29	34	50	63	62	51	51	54	57	70	85	84	83	72	71	70	66
Ekskl. studerende																	
Heraf børn	110	124	169	209	207	188	195	207	220	249	275	281	279	256	252	273	273
	26	29	42	52	50	39	38	39	41	52	64	61	59	47	47	51	49
Ekskl. studerende, 3 år i træk																	
Heraf børn	27	40	58	58	58	53	52	53	59	64	73	88	97	90	86	82	81
	6	9	14	14	14	10	9	9	9	10	11	18	21	15	13	12	12
Andel af befolkningen, pct.																	
Alle	3,3	4,0	5,2	6,4	6,5	6,2	6,5	6,9	7,1	7,6	8,1	8,2	8,2	8,0	7,6	7,6	7,4
Heraf børn	2,6	3,0	4,3	5,4	5,3	4,4	4,5	4,8	5,0	6,1	7,5	7,5	7,3	6,4	6,3	6,2	5,9
Ekskl. studerende																	
Heraf børn	2,1	2,4	3,2	3,8	3,8	3,4	3,5	3,7	3,9	4,4	4,8	4,9	4,9	4,5	4,4	4,7	4,7
	2,4	2,5	3,6	4,4	4,2	3,4	3,3	3,4	3,6	4,6	5,7	5,4	5,2	4,2	4,2	4,5	4,4
Ekskl. studerende, 3 år i træk																	
Heraf børn	0,5	0,5	0,7	1,1	1,1	1,0	0,9	1,0	1,1	1,1	1,3	1,6	1,7	1,6	1,5	1,4	1,4
	0,5	0,5	0,8	1,2	1,2	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	1,0	1,6	1,9	1,3	1,2	1,1	1,1

Anm.: Opgørelserne tager udgangspunkt i familieekvivalerede disponible indkomster.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

oem.dk